

DECIZIA nr. 1/1 din 11 ianuarie 2018

Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării la capitolul respectării Deciziei CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017

În cadrul ședinței publice din 27 septembrie 2017, prin Decizia nr. 23/155 (pct. 1), în baza Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană în perioada 2017-2019, care prevede „*Monitorizarea respectării de către radiodifuzori a asigurării accesului la informație pentru persoanele cu necesități speciale*”, ale prevederilor Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, ale Statutului CCA, aprobat prin Hotărârea nr. 433-XVI din 28.12.2006 a Parlamentului Republicii Moldova, și ale Deciziei CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017 – *Cu privire la accesul persoanelor cu deficiențe de auz și văz la serviciile de programe audiovizuale și abrogarea Deciziei CCA nr. 21 din 26.02.2008*, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a decis monitorizarea posturilor de televiziune „Moldova-1, „Prime”, „Canal 2”, „Canal 3”, „CTC Mega”, „Euro TV”, „PRO TV CHIȘINĂU”, „Jurnal TV”, „TV 8”, „Publika TV”, „N 4”, „TVC 21”, „Noroc”, „Accent TV”, „Orhei TV”, „ITV”, „Ren Moldova”, „RTR Moldova”, „Exclusiv TV”, „Bravo”, „NTV Moldova”, „Impact TV”, „TV Elita”, „SOR-TV”, „Studio-L”, „TV Drochia”, „TV-Prim”, „Media TV”, „TV-Găgăuzia” și „Canal Regional” la capitolul respectării prevederilor Deciziei CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017 – *Cu privire la accesul persoanelor cu deficiențe de auz și văz la serviciile de programe audiovizuale și abrogarea Deciziei CCA nr. 21 din 26.02.2008*, pe parcursul a 24 ore fiecare.

În cadrul ședinței publice din 19.12.2017, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a emis Decizia nr. 33/234, prin care a examinat rezultatele monitorizării pentru posturile de televiziune: „Moldova-1, „Prime”, „Canal 2”, „Canal 3”, „CTC Mega”, „PRO TV CHIȘINĂU”, „Jurnal TV”, „TV 8”, „Publika TV”, „N 4”, „TVC 21”, „Accent TV”, „Orhei TV”, „Acasă în Moldova”, „ITV”, „Ren Moldova”, „RTR Moldova”, „Exclusiv TV”, „NTV Moldova” și „Canal Regional”. În acest context, sunt prezentate rezultatele monitorizării următoarelor posturi de televiziune: „Euro TV”, „Noroc”, „Bravo”, „Impact TV”, „TV Elita”, „SOR-TV”, „Studio-L”, „TV Drochia”, „TV-Prim”, „Media TV” și „TV-Găgăuzia”.

I. Euro TV

În perioada de raport, postul de televiziune „Euro TV” nu a difuzat programe cu caracter informativ.

II. Noroc

În perioada de raport, postul de televiziune „Noroc” nu a comis abateri de la prevederile Deciziei CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017 – *Cu privire la accesul persoanelor cu deficiențe de auz și văz la serviciile de programe audiovizuale și abrogarea Deciziei CCA nr. 21 din 26.02.2008*.

III. Bravo

În perioada de raport, postul de televiziune „Bravo” nu a difuzat programe cu caracter informativ.

IV. Impact TV

- **Derogări de la prevederile pct. 4 din Decizia CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017:** „Radiodifuzorii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova, începând cu 01 septembrie 2017, vor transmite zilnic câte un buletin de știri, între orele 17:00 și 23:00, în limbajul mimico-gestual sau prin titrare sincron pentru persoanele cu deficiențe de auz și prin semnal sonor pentru persoanele cu deficiențe de vedere”. În perioada de referință – 05.12.2017, a fost difuzat, la ora 23:00:00, un buletin de știri destinat persoanelor cu deficiențe de auz și văz. Radiodifuzorul nu a anunțat prin simbolul vizual corespunzător începerea acestuia, conform prevederilor pct. 2 ale aceleiași decizii: „Radiodifuzorii trebuie să informeze telespectatorii printr-un simbol vizual (Anexa nr. 1) despre începerea emisiunilor difuzate cu limbaj mimico-gestual sau prin titrare sincron, totodată, vor avertiza verbal începerea programelor pentru persoanele cu deficiențe de vedere”.
- **Derogări de la prevederile pct. 8 din Decizia CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017:** „Posturile de televiziune vor difuza prognoza meteo atât în format video, cât și audio. Radiodifuzorii, după fiecare buletin meteo, vor indica sursele folosite la prezentarea acestora”. Postul de televiziune „Impact TV” a difuzat prognoza meteo, pe parcursul a 24 de ore, doar în format video (ora de difuzare: 06:52:51; 09:28:52; 13:12:58; 17:16:19; 19:32:35; 21:21:49; 23:32:19). La finalul prognozei meteo nu a fost indicată sursa folosită la prezentarea acesteia.

V. TV Elita

- **Derogări de la prevederile pct. 2 din Decizia CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017:** „Radiodifuzorii trebuie să informeze telespectatorii printr-un simbol vizual (Anexa nr. 1) despre începerea emisiunilor difuzate cu limbaj mimico-gestual sau prin titrare sincron, totodată, vor avertiza verbal începerea programelor pentru persoanele cu deficiențe de vedere”. Radiodifuzorul, la difuzarea buletinului informativ (ora de difuzare: 18:59:06) interpretat în limbaj mimico-gestual, nu a informat telespectatorii prin simbol vizual (Anexa nr. 1) și nici verbal despre începerea programului accesibil pentru persoanele cu deficiențe de vedere.
- **Derogări de la prevederile pct. 6 din Decizia CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017:** „În cadrul buletinelor de știri, reportajele realizate într-o limbă străină, vor fi dublate sau titrate sincron”. În cadrul buletinului de știri în limba română de la ora 19:00, subiectul „В Рыбнице проживает единственная в регионе „Праведник Мира”, realizat în limba rusă (ora de difuzare: 19:12:37), nu a fost dublat sau titrat sincron în limba de prezentare a buletinului de știri.
- **Derogări de la prevederile pct. 7 din Decizia CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017:** „În buletinele de știri, în timpul interviuării persoanelor, trebuie să fie rostite numele, prenumele și funcția acestora”. În cadrul programului informativ de știri de la ora 19:00 nu a fost rostite numele, prenumele și funcția persoanelor intervievate la difuzarea subiectelor despre:
 - Ziua agriculturii, sărbătorită la Orhei (ora de difuzare 19:00:57): Andrei Globa, președintele Comisiei Agrare Orhei;
 - „В Рыбнице проживает единственная в регионе „Праведник Мира” (ora de difuzare: 19:12:37): Ala Chirica, șefa Consiliului Studenților din CDNT, or. Râbnița.

VI. SOR-TV

- **Derogări de la prevederile pct. 2 din Decizia CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017:** „Radiodifuzorii trebuie să informeze telespectatorii printr-un simbol vizual (Anexa nr. 1) despre începerea emisiunilor difuzate cu limbaj mimico-gestual sau prin titrare sincron, totodată, vor avertiza verbal începerea programelor pentru persoanele cu deficiențe de vedere”. Postul de televiziune „SOR-TV”, la difuzarea buletinului informativ (ora de difuzare: 20:29:36) interpretat în limbaj mimico-gestual, nu a informat telespectatorii prin simbol vizual (Anexa nr. 1) și nici verbal despre începerea programului accesibil pentru persoanele cu deficiențe de vedere.
- **Derogări de la prevederile pct. 5 din Decizia CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017:** „Titrele trebuie să corespundă următoarelor cerințe: să fie amplasate în partea de jos a ecranului, să aibă o mărime citibilă, să fie cu o viteză medie de rulare, să corespundă cu esența și imaginile difuzate, literele să fie puțin mai îngroșate de culoare albă, având un contur de culoare neagră”. Titrele subiectelor din cadrul buletinului de știri de la ora 20:29:36 nu au o mărime citibilă și nu corespund cu esența și imaginile difuzate.
- **Derogări de la prevederile pct. 7 din Decizia CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017:** „În buletinele de știri, în timpul interviuării persoanelor, trebuie să fie rostit numele, prenumele și funcția acestora”. În cadrul programului informativ de știri „SOR TV” de la ora 20:29:36 nu a fost rostit numele, prenumele și funcția persoanelor intervievate la difuzarea subiectelor despre:
 - Un tânăr reținut în timp ce încerca să arunce marijuana pe teritoriul Penitenciarului nr. 6 din or. Soroca (ora de difuzare: 20:29:48): Dorin Marcu, șeful Penitenciarului nr. 6, or. Soroca; Ludmila Sochircă, ofițer de presă IP Soroca;
 - Fondurile în agricultură, tot mai ușor de accesat (ora de difuzare: 20:39:12): Igor Bujor, consultant MAC-P; Dumitru Bodeanu, șeful Direcției Agricultură și Alimentație Căușeni; Vasile Șestacov, reprezentant UrchirAgro;
 - Orașul Drochia este în toiul pregătirilor pentru sezonul rece (ora de difuzare: 20:43:22): Constantin Jidraj, șeful Secției de Salubritate și Înzădire.

VII. Studio-L

- **Derogări de la prevederile pct. 2 din Decizia CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017:** „Radiodifuzorii trebuie să informeze telespectatorii printr-un simbol vizual (Anexa nr. 1) despre începerea emisiunilor difuzate cu limbaj mimico-gestual sau prin titrare sincron, totodată, vor avertiza verbal începerea programelor pentru persoanele cu deficiențe de vedere”. Radiodifuzorul, la difuzarea buletinului informativ de la ora 19:26:07, interpretat în limbaj mimico-gestual, nu a informat telespectatorii prin simbol vizual (Anexa nr. 1) și nici verbal despre începerea programului accesibil pentru persoanele cu deficiențe de vedere.
- **Derogări de la prevederile pct. 7 din Decizia CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017:** „În buletinele de știri, în timpul interviuării persoanelor, trebuie să fie rostit numele, prenumele și funcția acestora”. Astfel, în cadrul programului informativ de știri de la ora 19:26:07 nu a fost rostit numele, prenumele și funcția persoanelor intervievate la difuzarea subiectelor despre:
 - Întrunirea membrilor Comisiei raionale pentru Situații Excepționale în ședința ordinară din r-nul Căușeni (ora de difuzare: 19:26:30): Nicolae Gorban, președinte al r-nului Căușeni; Andrian Turtureanu, șef al SA „Drumuri Căușeni”; Ghenadie Cuciuc, șef DSE Căușeni;
 - Un grup de persoane în scaune cu rotile a cerut autorităților de la Căușeni mai multă implicare în crearea condițiilor de accesibilitate în instituțiile private și bugetare din raion (ora de difuzare: 19:34:58): Pavel Mereacre, membru al „Asociației Motivație”; Ion Mereacre, președintele „Asociației Motivație”; Iurie Turtureanu, vicepreședintele r-nului Căușeni; Victor Lebedev, viceprimarul or. Căușeni;
 - Primul transplant de rinichi între gemeni efectuat la Iași (ora de difuzare: 19:44:14): Daniel Andone, medic specialist urolog; Ionuț Nistor, purtător de cuvânt al Spitalului „C.I. Parhon”;

- Inaugurarea a două laboratoare la Facultatea de Automatică și Calculatoare din cadrul Universității Tehnice „Gh. Asachi” din Iași (ora de difuzare: 19:49:25): Cătălin Dosoftei director general al unei firme de profil; Vasile Ion Manta, decanul Facultății de Automatică și Calculatoare din Iași, prof. univ. dr. ing.;
- Ziua agricultorului la Drochia (ora de difuzare: 19:53:50): Mihail Bostan, agent economic; Mihai Mazurchevici, agent economic; Vasile Grădinaru, președintele r-ului Drochia.
- **Derogări de la prevederile pct. 8 din Decizia CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017:** „*Posturile de televiziune vor difuza prognoza meteo atât în format video, cât și audio. Radiodifuzorii, după fiecare buletin meteo, vor indica sursele folosite la prezentarea acestora*”. Pe parcursul a 24 de ore, postul de televiziune „Studio-L” a difuzat prognoza meteo fără a indica sursa folosită la prezentarea acesteia (ora de difuzare: 00:04:45; 01:08:05; 07:33:35; 08:33:46; 09:33:05; 10:28:44; 12:27:12; 13:32:43; 14:29:41; 15:30:56; 16:48:37; 20:49:08; 23:57:45).

VIII. TV Drochia

- **Derogări de la prevederile pct. 6 din Decizia CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017:** „*În cadrul buletinelor de știri, reportajele realizate într-o limbă străină vor fi dublate sau titrate sincron*”. În cadrul buletinului de știri de limbă română de la ora 19:25:25, subiectul „Неформальное образование в рамках проекта GAMGON”, realizat în limba rusă (ora de difuzare 19:38:59), nu a fost dublat sau titrat sincron în limba de prezentare a buletinului de știri.
- **Derogări de la pct. 7 din Decizia CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017:** „*În buletinele de știri, în timpul intervievării persoanelor, trebuie să fie rostit numele, prenumele și funcția acestora*”. În cadrul programului informativ de știri „TV Drochia Știri” de la ora 19:25:25 nu a fost rostit numele, prenumele și funcția persoanelor intervievate la difuzarea subiectelor despre:
 - Ziua agricultorului (ora de difuzare 19:25:52): Mihail Bostan, agent economic; Mihai Mazurchevici; Ion Nicoară, șef Direcția Agricultură; Vasile Grădinaru, președintele raionului Drochia;
 - Premieră medicală în raionul Căușeni (ora de difuzare 19:30:50): Ion Ciobanu, medic anesteziat Spitalul raional Căușeni;
 - Copiii aflați în situație de risc vor fi mai protejați (ora de difuzare 19:35:15): Rodica Moraru, psiholog; Valeriu Mustață, primarul satului Săiți; Elena Mărginean, primarul satului Coșcalia;
 - Atenție la rabie (ora de difuzare 19:43:07): Ludmila Ghenciu, Centrul de Sănătate Publică;
 - „Неформальное образование в рамках проекта GAMGON” (ora de difuzare 19:38:59): Dmitrii Furtună, liderul proiectului GAMGON; Milan Ceceli, expert internațional.
- **Derogări de la prevederile pct. 8 din Decizia CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017:** „*Posturile de televiziune vor difuza prognoza meteo atât în format video, cât și audio. Radiodifuzorii, după fiecare buletin meteo, vor indica sursele folosite la prezentarea acestora*”. Astfel, postul de televiziune „Drochia TV” a difuzat prognoza meteo, pe parcursul a 24 de ore, doar în format video (ora de difuzare: 06:02:18; 09:09:34; 17:16:48; 17:23:57; 18:08:36; 19:44:21; 21:10:09 și 22:55:59). Totodată, la finalul prognozei meteo nu a fost indicată sursa folosită la prezentarea acesteia.

IX. TV-Prim

- **Derogări de la pct. 4 din Decizia CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017:** „*Radiodifuzorii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova, începând cu 01 septembrie 2017, vor transmite zilnic câte un buletin de știri, între orele 17:00 și 23:00, în limbajul mimico-gestual sau prin titrare sincron pentru persoanele cu deficiențe de auz și prin semnal sonor pentru persoanele cu deficiențe de vedere*.” În perioada de referință – 21.11.2017, un buletin destinat persoanelor cu deficiențe de auz și văz a fost difuzat la ora 07:09:39. Este de menționat însă, că radiodifuzorul nu a anunțat prin simbol vizual corespunzător începerea acestuia, conform prevederilor pct. 2

ale aceleiași decizii: „Radiodifuzorii trebuie să informeze telespectatorii printr-un simbol vizual (Anexa nr. 1) despre începerea emisiunilor difuzate cu limbaj mimico-gestual sau prin titrare sincron, totodată, vor avertiza verbal începerea programelor pentru persoanele cu deficiențe de vedere”.

X. Media TV

- **Derogări de la prevederile pct. 2 din Decizia CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017:** „Radiodifuzorii trebuie să informeze telespectatorii printr-un simbol vizual (Anexa nr. 1) despre începerea emisiunilor difuzate cu limbaj mimico-gestual sau prin titrare sincron, totodată, vor avertiza verbal începerea programelor pentru persoanele cu deficiențe de vedere”. Radiodifuzorul, la difuzarea buletinului informativ de la ora 17:50:54, interpretat în limbaj mimico-gestual, nu a informat telespectatorii prin simbol vizual (Anexa nr. 1) și nici verbal despre începerea programului accesibil pentru persoanele cu deficiențe de vedere.
- **Derogări de la prevederile pct. 5 din Decizia CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017:** „Titrele trebuie să corespundă următoarelor cerințe: - să fie amplasate în partea de jos a ecranului; - să aibă o mărime citibilă; - să fie cu o viteză medie de rulare; - să corespundă cu esența și imaginile difuzate; - literele să fie puțin mai îngroșate de culoare albă, având un contur de culoare neagră”. Postul de televiziune „Media TV” a difuzat, prin titrare sincron, buletinul informativ de la ora de difuzare: 17:50:54, în cadrul căruia titrele subiectelor prezentate nu corespund cu esența și imaginile difuzate, neavând un contur de culoare neagră.
- **Derogări de la prevederile pct. 6 din Decizia CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017:** „În cadrul buletinelor de știri, reportajele realizate într-o limbă străină, vor fi dublate sau titrate sincron”. În cadrul buletinului de știri de limbă română de la ora 17:50:54, subiectele difuzate în limba rusă „Мобильная бригада” și „Региональный турнир по шахматам” (ora de difuzare: 17:58:17 și 18:11:09), nu au fost dublate sau titrate sincron în limba de prezentare a buletinului de știri.
- **Derogări de la prevederile pct. 7 din Decizia CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017:** „În buletinele de știri, în timpul interviuării persoanelor, trebuie să fie rostit numele, prenumele și funcția acestora”. În cadrul programului informativ de știri „Media TV” de la ora 17:50:54 nu a fost rostit numele, prenumele și funcția persoanelor intervievate la difuzarea subiectelor despre:
 - Intervenție medicală de premieră la Căușeni (ora de difuzare: 17:51:12): Andrei Cucovici, medic ortoped-traumatolog SR Căușeni; Ion Ciobanu, medic anestezist;
 - Întrunirea locuitorilor r-nului Florești pentru a marca „Ziua Internațională a Persoanelor cu Dizabilități” (ora de difuzare: 17:55:43): Ludmila Cernei, președinta Asociației Persoanelor cu Dizabilități; Maria Ciobanu, specialist principal Direcția Asistență Socială;
 - Asistență medicală oferită de către echipa socială mobilă (ora de difuzare: 17:58:17): Violeta Bacarji, psiholog din cadrul echipei mobile; Maria Manastârlî, șefa Serviciului echipei mobile;
 - Redeschiderea grădiniței nr. 2 din or. Căușeni (ora de difuzare: 18:07:40): Ludmila Vârtos, educatoare; Grigore Repeșciuc, primarul or. Căușeni;
 - Turneul regional de șah în or. Basarabeasca (ora de difuzare: 18:11:09): Alexandru Gribinenco, arbitru;
 - Colecție de valoare de porturi populare din or. Ungheni (ora de difuzare: 18:14:13): Iurie Cujbă, muzeograf.

XI. TV-Găgăuzia

- **Derogări de la prevederile pct. 8 din Decizia CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017:** „Posturile de televiziune vor difuza prognoza meteo atât în format video, cât și audio. Radiodifuzorii, după fiecare buletin meteo, vor indica sursele folosite la prezentarea acestora”. Postul de televiziune „TV-Găgăuzia” a difuzat datele meteo, pe parcursul a 24 de ore, fără a indica sursa

folosită la prezentarea acestora (ora de difuzare: 06:02:18; 09:09:34; 17:16:48; 17:23:57; 18:08:36; 19:44:21; 21:10:09 și 22:55:59).

În cadrul discuțiilor publice, președintele CCA a punctat îndatoririle radiodifuzorilor de a asigura accesibilitate pentru persoanele cu nevoi speciale la programele media audiovizuale. Așadar, radiodifuzorii vor realiza zilnic câte un buletin de știri, între orele 17.00 și 23.00, în limbajul mimico-gestual sau prin titrare sincron în limba română pentru persoanelor cu deficiențe de auz și prin semnal sonor pentru persoane cu deficiențe de vedere. Despre începerea emisiunilor difuzate cu limbaj mimico-gestual sau prin titrare sincron, telespectatorii vor fi informați printr-un simbol vizual. Titrele inserate în aceste programe vor fi amplasate în partea de jos a ecranului, vor avea o mărime citibilă, cu o viteză medie de rulare și vor corespunde cu esența și imaginile difuzate. Este necesar ca în buletinele de știri, în timpul interviului persoanelor, să fie rostit numele, prenumele și funcția acestora. Prognoza meteo va fi difuzată atât în format video, cât și audio. În limbajul semnelor vor fi difuzate și programele de importanță majoră sau rezumatele acestora, mesajele de urgență, de securitate sau sănătate publică.

Pentru că este un prim exercițiu de monitorizare la acest capitol, membrii CCA au decis atenționarea posturilor TV asupra respectării cu strictete și maximă responsabilitate a Deciziei CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017 – *Cu privire la accesul persoanelor cu deficiențe de auz și văz la serviciile de programe audiovizuale.*

În conformitate cu prevederile Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, ale Statutului CCA, aprobat prin Hotărârea nr. 433-XVI din 28.12.2006 a Parlamentului Republicii Moldova, **Consiliul Coordonator al Audiovizualului**

DECIDE:

1. A lua act de rezultatele monitorizării posturilor de televiziune „Euro TV”, „Noroc”, „Bravo”, „Impact TV”, „TV Elita”, „SOR-TV”, „Studio-L”, „TV Drochia”, „TV-Prim”, „Media TV”, „TV-Găgăuzia” la capitolul respectării prevederilor Deciziei CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017 – *Cu privire la accesul persoanelor cu deficiențe de auz și văz la serviciile de programe audiovizuale și abrogarea Deciziei CCA nr. 21 din 26.02.2008* (PRO – (6) UNANIM – D. VICOL, O. BARBĂLATĂ, T. BURAGA, V. COJOCARU, Iu. COLESNIC și D. CURNIC).

2. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția monitorizare TV.

3. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a CCA.

PREȘEDINTELE

Consiliului Coordonator
al Audiovizualului

Dragoș VICOL